

L'ATRÒFIA LINGÜÍSTICA DEL CATALÀ A LA CIUTAT D'ALACANT

A mitjan segle xvii el català era encara una llengua que es podia sentir pels carrers d'Oriola. Ara bé, quina mena de català s'hi podia sentir? Les darreres paraules que hi tenim documentades en la nostra llengua van ser pronunciades l'any 1653 en plena via pública per una oriolana que increpava un altre veí a causa d'un problema d'instruisme professional (Montoya, 1986, p. 156):

Senyor Vicent Ferrando, no veu com es ve pa en aquella esquina, casa de Mariana Ferrandes, sens ser panadera? On es consent això?

Aquí observem, sorpresos, que la forma *ve*, per a aquesta parlant, no pertany al verb *venir*, sinó al verb *vendre*, com fa ben palès el context. També detectem en aquest fragment un manlleu lèxic provinent del castellà, *esquina*, que substituïx el mot autòcton *cantó*. Primer tenim un fet de flexió, de major transcendència, i, després, el recanvi d'una mera peça lèxica, de menor efecte sobre les estructures de la llengua. La importància del primer fet augmenta en descobrir que hui, en el dialecte alacantí, que és hereu d'aquell català oriolà desaparegut, no ha arribat a dir-se *ve* per *ven*, encara que sí *esquina* per *cantó*.

Podríem suposar que aquella veïna de l'Oriola siscentista que acabem de «sentir parlar» era una excepció entre els oriolans i no tenia un bon domini del català. Però els fets ens ho desmentixen tot d'una que descobrim que, ja trenta anys abans, el 1623, un autor del Cap i Casal criticava els oriolans perquè havien contrafet el català i deien *home*, *bou* i *perret*. Aquest darrer exemple és rellevant perquè es tracta d'un mot del vocabulari bàsic i, a més, integrat en la morfologia nominal catalana per mitjà d'un sufix de diminutiu. No cal dir que l'alacantí actual no ha arribat mai a introduir el castellanisme *perro*, cosa que ajuda a prefigurar-se la hipòtesi que en el parlar ciutadà de l'O-

riola del segle XVII, la castellanització generalizada que patia tot el català —i, en major mesura, el valencià— es mostrava d'una manera molt més virulenta.

A la fi del set-cents, el botànic i geògraf Cavanilles (1795-1797, vol. IV, p. 267) és testimoni que el català no és una llengua viva a Oriola i, concretament ens informa que

hablan un mal castellano.

Veiem, doncs, que, d'un «mal» català en el segle XVII, hom havia passat a un «mal» castellà en el segle XVIII. La bibliografia sobre el tema ens diu que són habituals les transicions d'aquesta mena com a resultat de períodes de bilingüisme en què una de les dues llengües acaba consumint-se literalment en els braços de l'altra. Milà i Fontanals ens ho feia avinent quan ens explicava el pas de les llengües preromanes al llatí (Almirall, 1997, p. 58 i 64):

Debió de haber en el principio muchos bilingües [...] el cambio, pues, no se efectuó en un soplo [...] las lenguas *degeneran*¹ cuando [la nación] decae.

«Curiosament», el nostre gramàtic contemporani Enric Valor (Valor, 1983, p. 43) torna a parlar en termes similars quan es veu en la necessitat de qualificar moltes de les desviacions valencianes de la normativa que ell estudiava com un

síntoma de *descomposició*² idiomàtica que, seguint per aqueix camí, podria arribar a ser irreversible i duria el nostre poble a parlar [...] un patuès de la llengua castellana.

L'escriptor de Castalla (Valor, 1983, p. 69) hi fa una passa més quan atribueix una part important del protagonisme d'aquesta tendència als

valencianoparlants que han après el valencià després que el castellà.

Efectivament, Valor retrata un conjunt de valencians, cada vegada més nombrós, que no ha rebut el català en família tot i ser aquesta la llengua pròpia dels seus pares; com a conseqüència, els pocs d'aquests valencians que han adquirit més tard la seua llengua ancestral, ho han fet passant-la pel sedàs del castellà. En aquesta mena d'*interllengua* (Selinker, 1972) degueren sonar els darrers batecs del català oriolà, i d'aquesta manera sonen ara en l'alacantí que es pot sentir —quan se sent— a l'ombra del Benacantil.³ Vol dir això que no

1. La cursiva és meua.

2. La cursiva torna a ser meua.

3. En part és una metonímia, perquè ens referim a la ciutat d'Alacant a partir del seu accident orogràfic més simbòlic, però en part no ho és perquè els barris que han crescut a les seues faldes són els que més han conservat el català.

podem augurar al català d'Alacant més vida que la que li quedava, al català d'Oriola, a mitjan segle XVII? Si he de parlar amb el cor a la mà, la resposta ha de ser forçosament afirmativa; és a dir, el català té els anys tan comptats en aquesta ciutat com els tenen els seus darrers parlants nadius. Però potser més greu encara per a alguns és el fet que aquests «darrers mohicans» són usuaris ocasionals d'un català bastant precari. Dit d'una altra manera, i continuant amb els símls literaris i filmogràfics: ni tan sols ens quedarà el consol de veure'ls «morir amb les botes posades».

Arribats en aquest punt, un lingüista extern a la comunitat d'idioma, s'apressaria a fer la descripció del parlar obsolet abans no fos més tard. Aquesta és la recomanació que fa el fonetista Ladefoged (1992) després de criticar els lingüistes que pretenen salvar les llengües en perill d'extinció sense l'antuència dels seus parlants (Fase [*et al.*], 1992). Nosaltres no som lingüistes externs i, per això, sentim aquesta pèrdua, i, potser fins i tot, seguint els consells del savi sociolingüista Joshua Fishman (1991), intentarem evitar-la mirant de fer reversible el camí cap a l'extinció certa que segueix aquest bocí de la nostra llengua. De moment, però, mentre romanem a l'aguait de temps millors, no podem fer més que el lingüista extern: alçar acta.

Amb aquest propòsit, presentaré part d'uns materials, recollits a la ciutat d'Alacant els anys 1993 i 1994, que encara són inèdits en la seua major part. La perspectiva metodològica amb què he orientat aquesta recerca és la sociolingüística. Crec que el mètode tradicional de la dialectologia no és suficient per a copsar la «profunditat» del problema; si més no, així ho demostren els treballs amb una orientació geolingüística que s'han publicat sobre Alacant, els quals hi han passat —literalment— «de puntetes»: uns sense ni tocar la ciutat (Colomina, 1985) i d'altres concedint un rang molt superior a les partides rurals que a l'àrea urbana (Segura, 1996). En conseqüència, cap d'aquests treballs no ha pogut donar compte —vull dir, d'una manera explícitament científica— d'un fenomen bastant comú a totes les llengües en procés d'extinció, el de l'*atròfia lingüística*, que, en anglès, llengua que té el privilegi de batejar els nous termes, en diuen *language attrition* (Lambert, 1989; Argenter, 1995, p. 43, n. 7).

És probable que a més d'un dels presents —no obsedits com jo per aquest tema—, a part d'alguna altra imatge negativa, això de l'*atròfia* li haja fet evocar la *degeneració* de la cita estreta de Milà i Fontanals o la *descomposició* de què parla Enric Valor. En efecte, aquesta és la idea: es tracta de reflectir el procés de *desintegració* estructural que experimenta una varietat lingüística que és adquirida de manera incompleta pels seus parlants autòctons i és usada com a secundària. També podríem dir-ne *erosió*, seguint l'exemple d'alguns treballs recents sobre el tema (Martínez, 1993; Morales, 1992; p. 155; Smits, 1993) i abusant de les imatges geològiques, de llarga tradició en la història de la lingüística. Així mateix, podríem proposar termes com *deses-*

tructuració, desgast, afebliment o, des d'una òptica normativa, *empobri-ment...* Emperò, atès que, en la relació de termes esmentats, el d'*atròfia* ja compta amb la benedicció d'algun diccionari de lingüística⁴ i, en la seua accepció en els diccionaris generals, fa referència a les conseqüències del desús (dels òrgans del cos humà, per exemple), crec que és el nom que més s'escau amb el concepte descrit.

L'atròfia, però, no afecta tots els parlants de les llengües en situació d'obsolescència (Dressler, 1987; Dorian [ed.], 1989), encara que sí, la majoria. Així, a Alacant s'ha produït una diferenciació entre parlants respecte al seu coneixement de la llengua recessiva. De manera molt esquemàtica, distingim entre dos tipus bàsics: els que podem anomenar *parlants sencers* (en anglès, *fluent speakers*) i els *semiparlants* (*semispeakers*) (Dorian, 1977). Els primers són els parlants normals de qualsevol llengua en bon estat de salut (bilingües, però). Els segons són rars en les llengües normals però, com he dit, predominen en les llengües en perill d'extinció. Aquests valencians que, segons Valor, «han après el valencià després que el castellà» i, com a conseqüència, presenten «síntomes de descomposició idiomàtica» (en català, naturalment) són els semiparlants. Però si en l'àmbit del País Valencià són una minoria, a Alacant s'invertixen els termes com a resultat del procés avançat de substitució del català que viu la ciutat. Per resumir-ho molt, el prototipus del catalanoparlant alacantí és el d'un home, entre seixanta i setanta anys, resident als barris de les Carolines o el Raval Roig, d'extracció popular, i usuari (en comptades ocasions) d'un valencià deficitari (Montoya, 1996a; 1996b). La descripció que seguirà anirà destinada a caracteritzar, principalment, aquest parlant prototípic. Comencem amb algunes mostres de la seua parla per anar situant-nos en la problemàtica:

Yo m'he crià en la calle Calderón, i del carré Calderon me vine para bax, aquí al carré Bassan, i del carré Bassan es cuando me casé.

Io m'esforce per parlà balencià pero falta la raís de cuando uno és xicotet.

Lis costa molt d'aprené-se-lo.

Te meties en cualquier puesto oficial...

Pues sí que m'anrecorde d'algunes cosseteh de por, de por perquè yo li tinia molta por as bombes.

En el primer fragment, tenim una bona mostra d'un dels fenòmens més lligats al de l'atròfia, el del *canvi de codi* o *alternança de llengües*, que deriva de la incapacitat dels qui el practiquen per a mantenir-se en la llengua recessi-

4. Són els de Richards, Platt i Platt (1992) i el de Cardona (1988; p. 189) en les respectives traduccions castellanes.

va. En els següents fragments, ja sense eixir del català, tenim exemples de la morfologia flexiva: *lis* com a plural analògic de *li*, l'infinitiu inusitat *aprené* en comptes d'*aprendre*; també tenim mostres de la morfologia lèxica: *meties* per *clavaves* (o *ficaves*), *raís* per (*ar*)*rail* (o *arrel*), o *cuando* per *quant* (o *quan*); aquests exemples també ens subministren dades del component fonològic: *esforce*, *anrecorde* i *por* amb [o] (tancada), *balencià* amb betacisme inicial, o *cossete*, amb ensordiment de la [z] (sonora) intervocàlica i aspiració de la /-s/ final.

Sóc conscient que alguns dels presents, a la vista d'aquests canvis exemplificats de l'alacantí, poden arribar a pensar que, si s'han pogut produir en altres llocs del català per simple interferència, no cal imputar-los a l'atròfia. Així, sabem que el pronom analògic *lis* i el tancament de les [ɔ] obertes no són rars a les Illes Balears, que el betacisme s'estén per tot el Principat i que l'ensordiment de les sibilants sonores caracteritza grans zones valencianes i aragoneses de llengua catalana. En primer lloc, podem respondre que una mateixa interferència del castellà pot tenir diferent transcendència segons la zona del català de què es tracte, i, en segon —i fonamentalment—, hem de dir que l'atròfia no es caracteritza per l'adquisició en la llengua recessiva d'unes determinades formes o estructures de la llengua dominant, sinó per l'acumulació d'aquestes en poc temps, en tots els components de la gramàtica i en un tipus concret de parlants. Això significa, en primer lloc, que l'estat dialectal rebut alacantí, manlllevant la famosa expressió de Badia (1976), no incloïa cap dels trets exemplificats, els quals tampoc no els trobem entre els escassos parlants sencers actuals (normalment, del sexe femení). En segon lloc, això vol dir que aquests canvis, a part de molt recents, són només una petita mostra de tot el conjunt que es dona entre els semiparlants alacantins.

Precisament a causa d'aquesta abundància de trets que se'ns oferix, en la resta d'aquesta intervenció m'ocuparé només dels que s'originen en el component gramatical morfològic, per tal com és l'únic que, en el temps que em queda, pot ser suficientment il·lustratiu de les principals tendències que presenta el fenomen de l'atròfia lingüística, que són les següents:

a) D'una banda, hi ha una regularització i una reducció generalitzades en els paradigmes flectius, no sempre d'acord amb el patró de la llengua dominant però sí en el sentit del guany per a les formes no marcades.

b) De l'altra, es produïx un manlleu de lèxic sense limitacions de cap mena, ni semàntiques ni gramaticals, i sempre en convergència amb la llengua dominant, esdevinguda la *llengua lexificadora*.

Tenim, per tant, un comportament diferent de les dues morfologies: d'una banda, la flexiva i, de l'altra, la lèxica. Vegem-ho aplicat al nostre parlar objecte d'estudi. En la flexió dels articles, la marca de gènere desapareix per a les formes de plural; la solució més generalitzada consistix a utilitzar com a universal la forma coneguda, en principi, com a masculina, la qual, com és habi-

tual en llengües com la nostra pel que fa al gènere, és també la forma no marcada. Així, en alacantí tenim *el* per als singulars masculins, *la* per als femenins, però *es* (provinent de *els*) per als dos gèneres en plural. També, però ja més rarament, hi ha la solució d'adoptar *les* com a plural únic. L'estat dialectal rebut dels alacantins mostra una alternança entre distinció i indistinció que augmenta cap a la distinció entre *els* i *les* a mesura que retrocedim en el temps (Montoya, 1986b, p. 118-119). Els parlants sencers actuals encara practiquen una alternança que evoluciona cap a la indistinció, com en aquest exemple:

les tinc aquí, *es* nores.

Evidentment, aquesta no és una tendència cap a un model castellà sinó cap a una simplificació del sistema, tal com succeïx en altres parlars valencians (Morales, 1992).

Però el sistema gramatical més problemàtic per als semiparlants alacantins, com per a qualsevol castellanoparlant que s'aproxima al català, és el pronominal. Els estudis contrastius entre la nostra llengua i el castellà fan avinents les dificultats que hi ha per a passar d'un sistema a un altre (Payrató, 1988, p. 235). El valencià ja ha perdut l'inexistent en castellà *hi*, però encara conserva el també inexistent en castellà *en*. Per als nostres semiparlants, no és que *en* siga totalment inexistent, però, Déu n'hi do el poc ús que en fan, i, a voltes, de manera ultracorrecta, fenomen que es convertix en el millor símptoma d'un canvi en curs molt avançat, tal com ens mostra aquest parlant prototípic amb el segon *en*:

mo'n vam vindre aquí i ya me'n vaig clavar aquí de guàrdia.

El pronom neutre *ho* també és un bon cavall de batalla, com ens demostra aquest altre exemple en què la inseguretat dóna lloc a un pleonasme inaudit:

astò *lo hu* va inventar E. S.; era un mecànic molt bo.

En general, i per no abusar més d'aquesta casuística, sembla que el subsistema pronominal alacantí tendix al càlc del castellà, encara que també podria haver-hi una *causació múltiple* (Campbell i Muntzel, 1989), és a dir, una tendència a la simplificació coincident amb un subsistema castellà més simple.

Les formes verbals genuïnes del català, contràriament, al que hem vist fins aquí, sembla que resistixen més els efectes de l'atròfia. És només una minoria de semiparlants, amb predomini masculí, la que presenta usos no genuïns en els morfemes verbals. D'una banda, s'observa una tendència caste-

llanitzadora en formes com *haya* per *haja*, *habran* per *hauran*, *fuera* per *fóra*, *vivit* per *viscut*, *aplauden* per *aplaudixen*, etc. Paral·lelament, però, es detecten tendències analògiques independents del castellà en formes com ara *escri-visc*, que incorpora el verb *escriure* a la nòmina dels incoatus; o el gerundi *dint*, que decanta el verb *dir* cap a la tercera conjugació; o, encara, el participi de passat *perdet*, que estén —i regularitza— l'ús de la vocal temàtica més habitual de la segona conjugació als participis d'aquest paradigma, que, a pesar d'això, s'han de fer amb *-u-* (*perdut*).

Així mateix, i passant a les funcions dels temps verbals, hem de parlar també de simplificació i no de castellanització, quan ens enfrontem amb l'eliminació de la distinció de mode (indicatiu / subjuntiu), tal com observem en el següent parlant:

algú *pot* ser que ho *diu* ('algú *pot* ser que ho *diga*').

O quan l'eliminació d'una distinció és de temps dins el mode subjuntiu (present / passat), com en aquest cas:

cada uno *volia* que *siga* autèntic la manera de parlar de ey ('cada uno *volia* que *fóra*...').

La distinció que s'elimina també pot ser aspectual, com ens mostra aquest semiparlant, que usa un pretèrit perfet quan esperaríem, en el context en què ho diu, un imperfet:

yo a voltes vaig sentir crítiques ('yo a voltes *sentia* crítiques').

Totes aquestes distincions existixen en castellà igual que en català. És clar que també es pot al·legar que el desconeixement parcial del paradigma verbal català pot dur a una reducció de l'inventari de formes disponibles, però ja és casualitat que, en situacions d'atròfia lingüística, la tendència a eliminar categories marcades, com ara les de mode o aspecte, siga universal i no responga, de manera directa, a una convergència amb la llengua dominant (Silva-Corvalán, 1991).

En contrast amb això, com ja hem dit, la morfologia lèxica exhibix una propensió a convergir amb la llengua dominant, fet que, en el català precari dels alacantins, es manifesta pràcticament sense clevills. Segurament, la raó d'aquesta transferència tan clara de lèxic respon al fet que aquest és el nivell més conscient de la llengua. Així, tot i que l'alacantí de la ciutat s'ha caracteritzat sempre per unes estructures lèxicosemàntiques més genuïnes que les de l'interior de la regió, ara és el parlar d'Alacant el que ha agafat el relleu castellanitzador amb la introducció d'unes formes i unes accepcions inèdites fins

el moment en el dialecte parlat a l'extrem meridional valencià. Amb una breu exemplificació extreta del vocabulari bàsic, acabarem aquest repàs. Entre els nous lexemes podem citar *abaix* i *debaix*, en lloc de *baix*, *davall* i *avall*; *abrot-xar* en comptes de *cordar*; *mandar*, que compatibilitza el seu ús amb *enviar*; *prima* en lloc de *cosina*, o *solter* en substitució de *fadri* (aquest darrer exemple no respon a cap hipotètic anivellament amb el català central sinó a l'aclaparadora presència del castellà en la vida dels alacantins). Entre les noves accepcions per calc de les corresponents castellanques, cal fer esment de les ampliacions semàntiques de *dalt*, en el sentit de 'direcció de baix a dalt', d'acord amb l'esquema que imposa *arriba*, i en substitució de *amunt*; *malalt*, aplicable també al mal estat d'un menjar, com el castellà *malos*; *os*, amb el significat de 'pinyol', en correspondència amb el castellà *hueso*, o *quirdar* (provinent de *cridar*, per metàtesi), que ha adoptat l'accepció de 'dir-se (de nom)', tal com el castellà *llamarse*. Però aquesta convergència amb la llengua lexificadora pot ser més extrema encara en boca dels semiparlants més poc competents, que, als *préstecs establits* com els que hem vist fins aquí, afegeixen els *préstecs momentanis*, més característics de l'atròfia (Sankoff, Poplack i Vanniarajan, 1990; Turell, 1994). Entre els exemples d'aquest darrer tipus destaquen els mots de tipus funcional sense cap adaptació fonològica com ara *como*, *con*, *donde*, *durante*, *sin*, etc.

Com he dit més amunt, aquesta mena de macrointerferència generalitza-da que és l'atròfia lingüística es manifesta en tots els components de la gramàtica. Aquí només m'he endinsat una mica en el component morfològic per tal de donar una idea aproximada de l'abast del fenomen; pel que fa als altres components —especialment el fonològic— i a les repercussions sociolingüístiques i pragmàtiques que se'n deriven, m'he limitat a apuntar les possibilitats d'un estudi més ampli que presentaré en una propera ocasió (Montoya, en premsa, 1 i 2). Voldria ara cloure aquestes paraules amb unes altres de l'actual president de la Secció Filològica de l'Institut que recullen molt bé l'esperit que he volgut donar a aquesta intervenció meua (Argenter, 1991, p. 15):

En l'exercici de l'activitat científica [...] no ens ha de doldre la descripció de la realitat existent; ara, aquesta activitat no s'acaba en la descripció.

BRAULI MONTOYA ABAT

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ALMIRALL, M. (1997). *Milà i Fontanals: Sociolingüista*. Barcelona: La Busca.
 ARGENTER, J. A. (1991). *Debat sobre la normalització lingüística*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
 — (1995). «Language shift: an overview». *Catalan Review*, vol. IX, núm. 2, p. 39-59.

- BADIA, A. M. (1976). «Nivelación geolingüística y lenguas en contacto», *Revista Española de Lingüística*, vol. 6, núm. 2, p. 269-300. [Trad. cat.: *Llengua i poder*. Barcelona: Laia, p. 217-249]
- CAMPBELL, L.; MUNTZELL, C. (1989). «The structural consequences of language death». A: DORIAN, N. C. [ed.] (1989). *Investigating obsolescence: Studies in language construction and death*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 181-196.
- CARDONA, G. R. (1972). *Diccionario de lingüística*. Barcelona: Ariel.
- CAVANILLES, A. J. (1795-1797). *Observaciones sobre la historia natural, geografía, agricultura, población y frutos del Reyno de Valencia*. València.
- COLOMINA, J. (1985a). *L'alacantí: Un estudi sobre la variació lingüística*. Alacant: Institut d'Estudis Juan Gil-Albert.
- DORIAN, N. C. (1977). «The problem of the semi-speaker in language death». *International Journal of the Sociology of Language*, núm. 12, p. 23-32.
- DORIAN, N. C. [ed.] (1989). *Investigating obsolescence: Studies in language contraction and death*. Cambridge: Cambridge University Press.
- DRESSLER, W. U. (1987). «La mort de les llengües». *Limits*, núm. 3, p. 87-97.
- FASE, W. [et al.] [ed.] (1992). *Maintenance and Loss of Minority Languages*. Amsterdam: John Benjamins.
- FISHMAN, J. A. (1991). *Reversing Language Shift*. Clevedon: Multilingual Matters.
- LADEFOGED, P. (1992). «Another view of endangered languages», *Language*, vol. 68, núm. 4, p. 809-811.
- LAMBERT, Richard D. (1989). «Language Attrition». *Review of Applied Linguistics*, vol. 83-84, p. 1-18.
- MARTÍNEZ, E. A. (1993). *Morpho-Syntactic Erosion between Two Generational Groups of Spanish Speakers in the United States*. Nova York: Peter Lang.
- MONTOYA, B. (1986a). *Variació i desplaçament de llengües a Elda i a Oriola durant l'Edat Moderna*. Alacant: Institut d'Estudis Gil-Albert.
- (1986b). «Al voltant de la substitució i el canvi lingüístic. Els casos d'Elx i Alacant durant la segona meitat del segle XIX». *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 6, p. 113-125.
- (1996a). *Alacant: La llengua interrompuda*. València: Denes.
- (1996b). «Tipologia de parlants en una comunitat de parla amb interrupció de la transmissió lingüística intergeneracional». *Caplletra*, núm. 21, p. 1-23.
- MORALES, Amparo (1992). «El español de los Estados Unidos: aspectos lingüísticos y sociolingüísticos». *Lingüística*, núm. 4, p. 125-170.
- MORALES, Monserrat (1992). «Divergences d'évolution de la structure linguistique liées à l'abandon d'une langue». *La linguistique*, núm. 28, p. 129-141.
- PAYRATÓ, L. (1988). «L'anàlisi contrastiva català-castellà: història i futur». A: STACZEK, J. J. [ed.]. *On Spanish, Portuguese, and Catalan Linguistics*. Washington DC: Georgetown University Press, p. 226-239.
- RICHARDS, J. C.; PLATT, J., PLATT, H. (1992). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. Londres: Addison-Wesley Longman Limited. [Trad. esp.: *Diccionario de lingüística aplicada y enseñanza de lenguas*. Barcelona: Ariel]
- SÁNCHEZ SOLER, M. (1994). *Alacant blues: Crónica sentimental de una búsqueda*. Alacant: Instituto de Cultura Juan Gil-Albert.

- SANKOFF, D.; POPLACK, S.; VANNIARAJAN, S. (1990). «The case of the nonce loan in Tamil». *Language Variation and Change*, vol. 2, núm. 17, p. 71-101.
- SEGURA, J. C. (1996). *Estudi lingüístic del parlar d'Alacant*. Alacant: Institut de Cultura Juan Gil-Albert.
- SELIGER, H. W.; VAGO, R. M. [ed.] (1991). *First language attrition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- SELINKER, L. (1972). «Interlanguage». *International Review of Applied Linguistics*, núm. 10, p. 209-230.
- SILVA-CORVALÁN, C. (1991). «Spanish language attrition in a contact situation with English». A: SELIGER, H. W.; VAGO, R. M. [ed.] (1991). *First language attrition*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 151-171.
- SMITS, C. (1993). «Resistance to Erosion in American Dutch Inflection». A: MEERTENS, P. J. [ed.]. *Yearbook of Morphology*. Amsterdam: Royal Netherlands Academy of Arts & Sciences.
- TURELL, M. T. (1994). «Sociolingüística i contacte de llengües: el rastre del català en el discurs espanyol». *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 12, p. 51-60.
- VALOR, E. (1984 [1983]). *Temes de correcció lingüística*. València: Eliseu Climent Editor.